

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 25Co/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6117256240
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Koščo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:6117256240.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Koščo a členov senátu JUDr. Milana Majerníka a JUDr. Viery Zolňákovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanému: P. W., A.. XX.X.XXXX, W. T. M. XXX/XX, XXX XX P., o zaplatenie 928,81 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 5Csp/124/2018-161 zo dňa 15.1.2019, takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a o trovách konania.

Sporovým stranám nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom v I. výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 774,23 eur s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 38,27 eur od 10.4.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 435,36 eur od 12.5.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 145,40 eur od 10.6.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 74,98 eur od 10.7.2015 do zaplatenia, s úrokom z omeškania 5,05 % ročne zo sumy 80,22 eur od 11.8.2015 do zaplatenia, v lehote do 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. V II. výroku v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. V III. výroku žalobcovi vo vzťahu k žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60 % s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca podal dňa 11.12.2017 na Okresný súd Banská Bystrica žalobu v upomínacom konaní, ktorú doplnil podaním doručeným súdu dňa 27.12.2017 a 6.2.2018 a ktorou žiadal vydať platobný rozkaz a zaviazat' žalovaného na zaplatenie sumy 928,81 eur, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 38,27 eur od 10.4.2015 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 435,36 eur od 12.5.2015 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 145,40 eur od 10.6.2015 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 74,98 eur od 10.7.2015 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 80,22 eur od 11.8.2015 do zaplatenia a na náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tak, že zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.6.2017 postúpil X. S., Y.X.. na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Postupca uzatvoril so žalovaným zmluvu č. XXXXXXXXXXXX dňa 15.2.2015. Predmetom bolo poskytnutie telekomunikačných služieb v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách. Postupca vystavil žalovanému faktúry, z ktorých si žalobca v tomto konaní uplatnil 928,81 eur. Mimo tejto sumy si žalobca uplatnil aj úrok z omeškania a náhradu trov konania.

3. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal dňa 18.4.2018 pod sp. zn. 5Up/559/2017 platobný rozkaz, ktorý sa nepodarilo doručiť žalovanému do vlastných rúk. O tejto skutočnosti Okresný súd Banská Bystrica v zmysle ustanovenia § 10 ods. 1 zák. č. 307/2016 Z.z. upovedomil žalobcu a zároveň ho vyzval, aby v lehote 15 dní navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP. Žalobca podaním zo dňa 16.8.2018 navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa CSP a preto dňa 20.8.2018 bola vec postúpená tunajšiemu súdu. Keďže v danej veci boli splnené podmienky podľa ustanovenia § 177 ods. 2 písm. a) CSP, súd vo veci rozhodol na základe predložených listinných dôkazov bez nariadenia ústneho pojednávania. V súlade s ustanovením § 219 ods. 3 CSP súd miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku zverejnil na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením, t.j. tento oznam bol vyvesený od 19.12.2018 do 14.1.2018.

4. Súd sa oboznámil s predloženými listinnými dôkazmi, najmä so zmluvou o poskytovaní verejných služieb, dodatkom k zmluve o poskytovaní verejných služieb, všeobecnými podmienkami pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti X. S., Y.X., cenníkmi, faktúrami, zmluvou o postúpení pohľadávok + dodatkom k zmluve o postúpení pohľadávok + prílohami, výzvou k úhrade dlhu a zistil nasledujúci skutkový stav.

5. Právny predchodca žalobcu, spoločnosť X. S., Y.X., W. XX, W., G.: XX XXX XXX a žalovaný uzavreli dňa 5.2.2015 Zmluvu o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorej právny predchodca žalobcu sa zaviazal poskytovať žalovanému elektronické telekomunikačné služby prostredníctvom zvoleného programu. Toho istého dňa strany sporu uzatvorili aj Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb, na základe ktorého právny predchodca žalobcu zabezpečil žalovanému predaj mobilného telefónu za kúpnu cenu 19,- eur s tým, že reakciou cena tohto telefónu by bola 169,- eur. Žalovaný sa zaviazal k viazanosti na obdobie 24 mesiacov, zmluvná pokuta (základ - počiatková suma, ktorá bude klesať) je 200,- eur (Tabuľka č. 1 Dodatku).

6. Podľa bodu 3 Dodatku, Závazok viazanosti: Účastník sa zaväzuje, že po dobu špecifikovanú v tabuľke č. 1 odo dňa uzavretia tohto Dodatku (ďalej len „doba viazanosti“): zotrúv v zmluvnom vzťahu s Podnikom a bude vo vzťahu k SIM karte využívať Služby Podniku podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku, teda nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu Zmluvy a bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované služby (ďalej len „záväzok viazanosti“). Porušením záväzku viazanosti preto je: a) výpoveď Zmluvy Účastníkom, ak výpovedná lehota alebo iná osobitne dohodnutá lehota uplynie počas dojednanej doby viazanosti; b) Žiadosť Účastníka o prenesenie telefónneho čísla uvedeného v tomto Dodatku k inému podniku poskytujúcemu služby elektronických komunikácií, ak v dôsledku tejto žiadosti dôjde k ukončeniu Zmluvy počas dojednanej doby viazanosti; c) Nezaplatenie ceny za poskytnuté služby Účastníkom do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne Podniku právo na odstúpenie od Zmluvy; (ďalej len „porušenie záväzku viazanosti“). Zmluvná pokuta: Podnik a Účastník sa dohodli, že porušením záväzku viazanosti vznikne Podniku voči Účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavuje aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej Podniku v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré Podnik poskytol Účastníkovi na základe tohto Dodatku. Benefity sa rozumie súčet všetkých zliav zo štandardných poplatkov za Služby (vrátane doplnkových) podľa Cenníka, ako aj zľava z ceny MT, ktorá predstavuje rozdiel medzi reakciou a reakciou kúpnu cenou, ak bol Účastníkovi na základe tohto Dodatku MZ poskytnutý. Benefity poskytnuté Účastníkovi na základe tohto Dodatku sú uvedené v bode 1. tohto Dodatku alebo v Cenníku. Základom pre výpočet zmluvnej pokuty za porušenie záväzku viazanosti je suma špecifikovaná v tabuľke č. 1, ktorá zohľadňuje Benefity poskytnuté Účastníkovi podľa tohto Dodatku (ďalej len „Základ pre výpočet“). Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty bude vypočítaná podľa nižšie uvedeného vzorca, ktorý vyjadruje denné klesanie zo Základu pre výpočet počas plynutia doby viazanosti až do dňa ukončenia Zmluvy v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písmena a) alebo b) predchádzajúceho bodu tohto Dodatku alebo do dňa prerušenia poskytovania Služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti podľa písmena c) predchádzajúceho bodu tohto Dodatku: Vyúčtovaná suma zmluvnej pokuty = Základ pre výpočet - (počet dní uplynutých z doby viazanosti/ celkový počet dní doby viazanosti * Základ pre výpočet). Zmluvná pokuta je splatná v lehote uvedenej na faktúre, ktorou je Účastníkovi vyúčtovaná. Uhradením zmluvnej pokuty zaniká dojednaný záväzok viazanosti, preto Účastník zmluvnú pokutu za porušenie záväzku viazanosti zaplatí iba jedenkrát. Podnik je oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej porušením záväzku viazanosti, pre prípad, ktorého bola dojednaná a vyúčtovaná zmluvná pokuta, len vo výške presahujúcej sumu vyúčtovanej zmluvnej

pokuty. Bližšie podmienky zmluvy boli upravené vo Všeobecných podmienkach pre poskytovanie verejných služieb spoločnosti Slovak S., Y..X.. a v Cenníkoch.

7. Faktúrami bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť X. S., Y..X., W. XX, W., G.: XX XXX XXX vyfakturoval žalovanému mesačné poplatky, hlasové a nehlasové služby, z ktorých predmetom konania je suma vo výške 774,23 eur, a to: faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 9.6.2015 sumu 165,21 eur, z ktorej predmetom konania je suma 145,40 eur; faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 9.7.2015 sumu 74,99 eur, z ktorej predmetom konania je suma 74,98 eur; faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 10.8.2015 sumu 80,22 eur, ktorá je aj predmetom tohto konania; faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 9.4.2015 sumu 38,27 eur, ktorá je predmetom tohto konania; faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 11.5.2015 sumu 440,36 eur, z ktorej predmetom konania je suma 435,36 eur. Zároveň žalovanému bola vyfakturovaná aj zmluvná pokuta, a to faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, splatnou dňa 9.2.2016 vo výške 154,58 eur.

8. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 21.6.2017, Dodatkom č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok a Prílohami, spoločnosť X. S. Y..X.. postúpila svoju pohľadávku voči žalovanému, ktorá je predmetom tohto konania na žalobcu. Výzvou k úhrade dlhu zo dňa 16.11.2017 žalobca vyzval žalovaného na úhradu celkovej sumy vo výške 1.100,31 eur.

9. Na základe takéhoto oboznámenia sa s predloženými listinnými dôkazmi súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť len čiastočne.

10. Súd má v danej veci dostatočne preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným bola uzatvorená zmluva o poskytovaní verejných služieb v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách. Predmetnú zmluvu, vrátane jej dodatku, je potrebné považovať aj za spotrebiteľskú zmluvu a je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, je nesporné, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalobcu ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalovaným, ktorý je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalovaného v tejto zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu).

11. Súd teda zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou, a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníka, ako aj Zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ako aj Smernica Rady 93/13/EHS. Žalobca postavenie žalovaného ako spotrebiteľa ani nespochybňoval. Na túto zmluvu je tak potrebné aplikovať prednostne špeciálne spotrebiteľské právo. Podľa § 54 odsek 2 Občianskeho zákonníka sa v pochybnostiach použije právna úprava, ktorá je v prospech spotrebiteľa. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa (zákona NR SR č. 250/2007 Z.z.).

12. Súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 774,23 eur, keďže právny predchodca žalobcu dodal žalovanému služby a žalovaný je povinný platiť cenu za poskytnuté služby. Žalovaný cenu za poskytnuté služby vo výške 774,23 eur neuhradil. Preto súd žalobe v časti zaplatenia ceny za dodané služby vo výške 774,23 eur vyhovel, pretože žalovaný ako účastník má povinnosť zaplatiť cenu služieb. Je nepochybné, že žalovaný sa dostal do omeškania so zaplatením svojho záväzku vo výške 774,23 eur a preto žalobca má nárok aj na úrok z omeškania z tejto sumy. Súd priznal žalobcovi podľa ustanovenia

§ 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka úrok z omeškania, ktorého výška je v súlade s ustanovením § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to podľa dátumu splatnosti jednotlivých faktúr.

13. V danej veci si žalobca uplatnil zmluvnú pokutu vo výške 154,58 eur. Pre to, aby mohol byť priznaný takýto nárok, súd musí mať preukázané uzavretie zmluvy o zmluvnej pokute. Súd poukazuje na skutočnosť, že fakturovaním zmluvnej pokuty zásadne nárok na jej zaplatenie nevzniká. Faktúra je len účtovný doklad, ktorým nemožno založiť hmotné právo. Zmluvná pokuta môže vzniknúť len na základe platnej dohody o zmluvnej pokute a to až porušením zmluvnej povinnosti. Nárok zo zmluvnej pokuty nemožno subsumovať pod ust. zák. č. 351/2011 Z.z., o elektronických komunikáciách, podľa ktorého podnik má právo na zaplatenie ceny za poskytnutú verejnú službu podľa tarify.

14. Súd súčasne poukazuje aj na možnú neprijateľnosť takejto zmluvnej podmienky, ktorá bola viackrát judikovaná. Ak by sa chcel žalobca domáhať nárokov zo zmluvnej pokuty, musí preukázať platné uzavretie dohody o zmluvnej pokute, následne preukázať porušenie povinnosti zo strany žalovaného, ktorá by mala za následok vznik nároku zo zmluvnej pokuty. Žalobca nepreukázal ani jednu z uvedených podmienok. Zároveň ak sa jedná o zmluvný vzťah so spotrebiteľskej zmluvy, musí preukázať, že sa nejedná napr. o neprijateľnú podmienku podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, čo nielenže nepreukázal ale ani netvrdil.

15. Nárok na zmluvnú pokutu si žalobca uplatnil v zmysle zmluvných dojednaní obsiahnutých v dodatku, konkrétne v zmysle bodu 3. tohto dodatku. Podľa uvedeného bodu dodatku, sa žalovaný zaviazal, že po dobu viazanosti 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku zotrvá v zmluvnom vzťahu so žalobcom a bude využívať služby podniku, nevykoná žiadny úkon, ktorý by viedol k ukončeniu zmluvy a bude riadne a včas uhrádzať cenu za poskytované služby. Porušením záväzku viazanosti je výpoveď zmluvy účastníkom, ak výpovedná lehota alebo iná osobitne dohodnutá lehota uplynie počas dojednanej doby viazanosti, žiadosť účastníka o prenesenie telefónneho čísla k inému podniku poskytujúcej služby elektronických komunikácií, ak v dôsledku tejto žiadosti dôjde k ukončeniu zmluvy počas dojednanej doby viazanosti, nezaplatenie ceny za poskytnuté služby do 45 dní po splatnosti, na základe ktorého vznikne podniku právo od zmluvy odstúpiť. Porušením záväzku viazanosti vznikne podniku voči účastníkovi právo na zaplatenie vyúčtovanej zmluvnej pokuty.

16. Súd dospel k záveru, že dojednanie ohľadne zmluvnej pokuty medzi stranami sporu v znení vyššie uvedenom, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa - žalovaného, ako to predpokladá ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Jedná sa dokonca o dojednanie, ktoré obmedzuje žalovaného na jeho právach, ktoré mu vyplývajú priamo zo zákona o elektronických komunikáciách. Nárok na zmluvnú pokutu okrem prípadu porušenia povinností na strane účastníka - žalovaného tým, že včas a riadne neuhradí svoj splatný záväzok voči žalobcovi, je dojednaný aj pre prípad ukončenia zmluvného vzťahu zo strany žalobcu formou výpovede počas doby viazanosti, pre prípad zmeny poskytovateľa telekomunikačných služieb, čím zo strany žalobcu dochádza k značnému zásahu do jeho práv, nakoľko uplatnenie týchto zákonných práv zo strany žalovaného je sankcionované zo strany žalobcu zmluvnou pokutou.

17. Okrem uvedeného, dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy vyhotovenej právny predchodcom žalobcu a teda je sporná aj skutočnosť, či vôbec žalovaný mal možnosť prívodiť jeho zmenu, nakoľko žalovaný tým, že podpísal zmluvu, keďže mal záujem o poskytovanú službu, musel prijať aj ostatné podmienky zmluvného vzťahu určené dodávateľom - žalobcom vrátane ustanovení o zmluvnej pokute. Takéto dojednanie zmluvnej pokuty preto nie je možné považovať podľa názoru súdu ani za individuálne dohodnuté v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Aj z týchto dôvodov súd má za to, že žalobca nemá nárok na zmluvnú pokutu vo výške 154,58 eur a ani na úrok z omeškania z uvedenej sumy.

18. V danej veci súd žalobe žalobcu vyhovel v časti o zaplatenie 774,23 eur (80 % žalovanej sumy) a zamietol žalobu v časti o zaplatenie 154,58 eur (20 % žalovanej sumy). Podľa tohto výsledku konania náhrada trov konania patrí žalobcovi a to po odpočítaní rozsahu neúspechu žalobcu v konaní od rozsahu jeho úspechu v konaní. Na základe uvedeného súd žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 60 % z celkových trov konania, na ktoré by mal žalobca nárok pri plnom úspechu.

19. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 3 ods. 1, § 39, § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, § 54 ods. 1, 2, § 517 ods. 1, 2, § 524 ods. 1, 2, § 544 ods. 1, 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 43 ods. 12, § 44 ods. 1, 2, 4, 9 zák. č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách, § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 255 ods. 1, 2, § 262 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok.

20. Proti II. výroku tohto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že súd prvej inštancie vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, v ktorom k inštitútu zmluvnej pokuty uviedol. Účelom zmluvnej pokuty je donútiť dlžníka pod hrozbou majetkovej sankcie k riadnemu splneniu záväzku. Zmluvná pokuta teda predovšetkým predstavuje hrozbu dlžníkovi, že pokiaľ nesplní svoju zmluvnú povinnosť, vznikne mu povinnosť poskytnúť pre tento prípad dojednané plnenie, t.j. pokutu. Dojednaná zmluvná pokuta má teda predovšetkým čeliť porušeniu povinnosti (funkcia prevenčná), lebo ak bude zabezpečená povinnosť plnená, bola hlavná funkcia zmluvnej pokuty vyčerpaná. Žalovaný porušil svoje povinnosti poskytnúť žalobcovi zmluvne dohodnuté protiplnenie, t.j. neuhradil faktúry vystavené za poskytnuté služby riadne a včas. Zároveň žalovaný uvedenú skutočnosť nijakým spôsobom nerozporoval a ani nepreukázal. Súd však toto porušenie zmluvných povinností vôbec nezohľadnil. Odôvodnenie napadnutého rozsudku absolútne nereflektuje požiadavku ust. § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka. Naopak súd prvej inštancie pristúpil k hodnoteniu predmetnej podmienky v čisto všeobecnej rovine, keď sa nezaoberal nárokom na zmluvnú pokutu s ohľadom na konkrétne okolnosti, t.j. skutočne nárokovaná výška zmluvnej pokuty vo vzťahu k výške dlžnej sumy, časové obdobie, v ktorom bol žalovaný v omeškaní, závažnosť porušenia povinností a pod.. Rovnako má žalobca za to, že spôsob, akým došlo medzi stranami k dohode o zmluvnej pokute, je individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, a to práve s ohľadom na to, že žalovaný mal možnosť vybrať si mobilný telefón a k tomu poskytovanú službu zo širokej škály ponúkaných tovarov a služieb, k čomu je logicky napočítaná suma zmluvnej pokuty. Zmluvná pokuta totiž predstavuje paušalizovanú náhradu škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Škoda pozostáva z ceny telefónu a sumy, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku poskytnutia iných služieb za akciové ceny práve s ohľadom na dobu viazanosti. Zároveň je v danom prípade výška zmluvnej pokuty paušalizovanou náhradou škody, ktorá pôvodnému veriteľovi vznikla v dôsledku nesplnenia záväzku žalovaného zotrvať počas vymedzenej doby viazanosti v zmluvnom vzťahu. Zmluvnou pokutou si žalobca zabezpečuje zároveň návratnosť poskytnutej zľavy zo stanovenej ceny poskytovanej služby alebo nevrátených zariadení, ktoré boli žalovanému poskytnuté v rámci zvýhodnenej ceny. Základ výšky zmluvnej pokuty uvedený v zmluve, resp. v Dodatku, ktorý v závislosti od počtu dní omeškania klesá, teda zohľadňuje zľavnenú cenu a v prípade predčasného ukončenia zmluvného vzťahu v dôsledku porušenia povinnosti zabezpečiť návratnosť prostriedkov investovaných právnym predchodcom žalobcu do poskytnutej zľavy. Je teda zrejmé, že právny predchodca žalobcu určil základ výšky zmluvnej pokuty vo vzťahu k cene poskytnutého zariadenia a zľavnenej cene za poskytované služby a v prípade neplnenia si svojich povinností je žalovaný povinný v podobe zmluvnej pokuty vrátiť cenové zvýhodnenie, ktoré požíval počas trvania záväzkového vzťahu. V konečnom dôsledku je predsa logické, že čo môže byť pre dodávateľa telekomunikačných služieb podstatnejšie ako riadne platiaci zákazník. Zároveň treba zdôrazniť, že žalovanému bola vyúčtovaná zmluvná pokuta v zníženej výške 154,58 eur so zohľadnením počtu dní, ktoré uplynuli z doby viazanosti, a to vrátane dní, počas ktorých bol žalovaný ešte pripojený (resp. poskytovanie služieb vo vzťahu k SIM karte ešte nebolo prerušené), avšak svoje zmluvné povinnosti riadne a včas platiť cenu za poskytnuté služby si neplnil. Zmluvná pokuta bola v Dodatku vyjadrená degresívnym spôsobom.

21. Na základe vyššie uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu preskúmal a zmenil tak, že vyhovie žalobe o zaplatenie 154,58 eur resp. ho zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň vyčíslil trovy odvolacieho konania vo výške 48,18 eur, ktoré pozostávajú zo súdneho poplatku za podané odvolanie vo výške 16,50 eur a z trov právneho zastúpenia odvolacieho konania vo výške 31,68 eur s DPH. Trovy právneho zastúpenia odvolacieho konania pozostávajú z jedného úkonu právnej služby vo výške 19,92 eur s DPH a režijného paušálu k úkonu právnej služby vo výške 11,76 eur s DPH (podanie odvolania).

22. Na základe doručenej výzvy súdu prvej inštancie sa žalovaný k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

23. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario). Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, ktoré sa týkajú procesných podmienok, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (§ 380 ods. 1, 2 CSP). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote termín verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a webovej stránke Krajského súdu v Prešove (§ 378 ods. 2, § 219 ods. 1, 3 CSP). Po prieskume napadnutého rozhodnutia podľa vyššie uvedených zásad (§ 379, § 380 ods. 1, 2 CSP) dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozhodnutie súdu prvej inštancie je v napadnutej časti vecne správne.

24. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

25. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

26. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie dostatočným, jasným, zrozumiteľným a výstižným spôsobom vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil. Podrobným spôsobom objasnil, na základe akých skutočností a na podklade akej právnej úpravy vec právne posúdil. Len na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie uvádza:

27. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nemu vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

28. Nesprávne skutkové zistenia sú také zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke, a ktoré v podstatnej časti nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Dochádza k tomu vtedy, ak súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov alebo vyjadrení strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli dôkazmi preukázané alebo vyšli najavo, opomenul. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd založil na chybnom hodnotení dôkazov.

29. Ako to vyplýva z obsahu spisu, medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pri tom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti alebo vyjednávacjej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.

30. Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Zmluva o poskytovaní verejných služieb a jej dodatok túto charakteristiku spĺňajú. Ich súčasťou boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré žalovaná ovplyvniť nemohla, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

31. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok. Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

32. Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku v ustanovení § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája v ustanovení § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

33. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (40a OZ) ide o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

34. Zmluvná pokuta je zabezpečovacím prostriedkom a vyjadruje peňažnú sumu, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, ak poruší svoju zmluvnú povinnosť. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu jej určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je zákonom limitovaná, avšak nemôže byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z tohto ustanovenia výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

35. V prejednávanej veci výška zmluvnej pokuty v dodatku o poskytovaní verejných služieb mala okrem sankčnej a prevenčnej funkcie predstavovať aj paušalizovanú náhradu škody spôsobenej žalobcovi v dôsledku porušenia záväzku viazanosti vzhľadom na benefity, ktoré žalobca poskytol žalovanému a patrila za porušenie vymenovaných zmluvných povinností, čo je zrejmé z bodu 3 dodatku.

36. Takéto označenie postihujúce rôzne porušenia povinností zo strany spotrebiteľa je neakceptovateľné. Na tom nemení nič ani fakt, že žalobca sa snažil pri zmluvnej pokute zohľadniť časový aspekt porušenia zmluvných povinností. Nie každé porušenie povinnosti je rovnakej intenzity a významu. Rovnako pri oneskorenej úhrade peňažného plnenia nemôže ostať bez povšimnutia výška pohľadávky vzniknutej porušením záväzku. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho ktorého porušenia povinností a ani výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu. Pri posudzovaní primeranosti zmluvnej pokuty je rovnako potrebné brať do úvahy aj reálnu ujmu, ktorá porušením povinnosti vznikne.

37. Neprijateľnosť zmluvnej pokuty vidí odvolací súd aj v tom, že zmluvná pokuta je v zmluve uvedená jednostranne, postihuje len spotrebiteľa a dodávateľ v prípade porušenia svojich zmluvných povinností sankcionovaný nie je.

38. Navyše zmluvná pokuta je vopred pripravená vo formulárovej zmluve a spotrebiteľ nemal možnosť ovplyvniť jej výšku ani obsah. Musel buď zmluvu vrátane zmluvnej pokuty ako celok prijať alebo odmietnuť. Zmluvná pokuta teda nebola individuálne dojednaná.

39. Vzhľadom na upravenú povinnosť zdržať sa používania zmluvnej podmienky, ktorá bola určená za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti alebo nepriznania plnenia dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky v § 53a Občianskeho zákonníka odvolací súd považoval všetky námietky odvolateľa uvedené v odvolaní za neopodstatnené.

40. Žalobca namiesto porušovania zákazu ďalšieho používania neprijateľnej zmluvnej podmienky, ju naďalej používa tak, že z nej uplatňuje práva na súde.

41. Žalovaný tým, že nezaplatil 928,81 eur za poskytnuté služby, mal zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 154,58 eur, teda takmer šestinú z neuhradenej sumy za poskytnuté služby, čo je neakceptovateľné a je typickým prípadom neprijateľnosti zmluvnej podmienky tak, ako to odôvodnil súd prvej inštancie.

42. Z uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že žalobcom uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé privodiť zmenu, či zrušenie rozsudku súdu prvej inštancie.

43. Správnemu rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd považuje za vecne správny a zákonný, a vo vzťahu ku ktorému neboli zo strany odvolateľa podané žiadne námietky.

44. So zreteľom na všetky tieto okolnosti odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1, 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

45. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 a § 262 odsek 2 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní úspech nemal a nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a vychádzajúc z obsahu spisu mu ani v priebehu odvolacieho konania žiadne preukázateľné trovy nevznikli, preto odvolací súd rozhodol tak, že nárok na náhradu trov odvolacieho konania sporovým stranám nepriznal.

46. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).